

УДК 352/353

DOI: 10.35340/2308-104X.2020.86-1-12

**ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНУ: ПРІОРИТЕТИ ТА
ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ****ECONOMIC COMPONENT OF
SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF REGION: PRIORITIES AND
WAYS OF ENSURE**

ЛЕЛЕЧЕНКО А. П.,
кандидат наук з державного
управління, доцент, професор,
кафедри регіонального
управління, місцевого
самоврядування та управління
містом, Національна академія
державного управління при
Президентіві України

LELECHENKO A.,
PhD in Public Administration,
Associate Professor, Professor of the
Department of Regional
Governance, Local Self-Government
and Urban Management, National
Academy for Public Administration
under the President of Ukraine

У статті акцентовано увагу на економічних інструментах стимулювання сталого розвитку регіону: ринкових, виробничих, фінансових. Визначено основні шляхи покращення економічної складової сталого розвитку регіону. Розглянуто основні переваги та недоліки фінансової децентралізації у сфері стимулювання сталого розвитку регіону як дієвого інструменту підвищення рівня диверсифікації бази оподаткування регіонів, зокрема за рахунок розширення доходної бази місцевих бюджетів.

Ключові слова: економічна складова сталого розвитку регіону, економічні відносини, сталий розвиток, регіон, фінансова децентралізація.

В статье акцентировано внимание на экономических инструментах стимулирования устойчивого развития региона: рыночных, производственных, финансовых. Определены основные пути улучшения экономической составляющей устойчивого развития региона. Рассмотрены основные преимущества и недостатки финансовой децентрализации в сфере стимулирования устойчивого развития региона как действенного инструмента повышения уровня диверсификации базы налогообложения регионов, в том числе за счет расширения доходной базы местных бюджетов.

Ключевые слова: экономическая составляющая устойчивого развития региона, экономические отношения, устойчивое развитие, регион, финансовая децентрализация.

The article focuses on economic instruments to stimulate the sustainable development of region: market, production, financial. The main ways of improving the economic component of sustainable development of region are identified. The main advantages and disadvantages of financial decentralization in stimulating sustainable development of region are considered, as an effective tool to increase the level of diversification the tax base of regions, in particular by expanding the revenue base of local budgets.

Key words: economic component of sustainable development of region, economic relations, sustainable development, region, financial decentralization.

Постановка проблеми. В умовах світової глобалізації посилюється роль регіонів, які відрізняються між собою за наявністю промислового, аграрного, соціального та фінансово-інвестиційного потенціалу. Їх особливості визначають використання певного набору інструментів та стимулів, за допомогою яких, як показує досвід розвинених країн світу, в умовах передачі низки повноважень місцевим органам влади та управління реалізується наближення послуг адміністративного та суспільного характеру до населення, підсилюється спроможність територіальних громад до вирішення місцевих проблем власними силами. Місцеві органи влади та управління стають ключовими в організації розвитку територій. Кожен регіон, незважаючи на наявність спільних рис соціально-економічного розвитку, є унікальним. Слід звернути увагу на те, що соціально-економічний розвиток українського суспільства, передбачає забезпечення відносного вирівнювання становища різних територій (областей), впливає на всі сфери людського життя, у т.ч. економічну, соціальну, екологічну, політичну тощо. Тому реалізація основних цілей сталого розвитку регіону можлива лише за умови узгоджених, комплексних дій усіх взаємопов'язаних сфер людської діяльності: економічної, соціальної та екологічної.

Аналіз наукових розробок економічних проблем сталого розвитку регіонів довів, що методологічним обертоном дослідження сталого розвитку у публічному адмініструванні є синтез двох традиційно розділених наукових парадигм – адміністративної, яка стосується виключно внутрішніх аспектів формування та функціонування механізму державного управління, і власне політичної. Оскільки в умовах розбудови української державності, реформування територіальної основи саме економічне зростання дає можливість підвищувати рівень життя населення регіону, розвивати його інфраструктуру, зберігати навколишнє природне середовище, удосконалювати системи освіти та охорони здоров'я, втілювати в життя програму медичного реформування та програму соціальної підтримки тощо. Тому розгляд економічної складової сталого розвитку регіону в умовах економічної кризи є надзвичайно важливим та актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що економічна стратегія будь-якої держави визначає трансформацію

пріоритетів і механізмів державного втручання в економіку регіонів для реалізації стратегічних цілей розвитку територій. Проблеми забезпечення сталого розвитку регіону в економічному аспекті досліджували такі науковці, як А. Балашов, Р. Білик, Н. Булеца, З. Бурик, Н. Данік, Ю. Дехтяренко, М. Згуровський, П. Коренюк, Ю. Орел та інші. Проте вплив економічної складової на регіональну політику сталого розвитку потребує подальшого комплексного дослідження.

Метою даної статті є теоретичне обґрунтування та розробка пропозицій щодо здійснення впливу публічного управління на економічну складову регіональної політики сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою оптимізації системи управління територіями актуалізуються проблеми їх соціально-економічного розвитку. У зв'язку з цим, об'єктом особливої уваги як вітчизняних, так і зарубіжних науковців стає питання сталого розвитку економічної сфери регіону. Упродовж останніх років під «розвитком регіону» науковці розуміють зміну функцій регіону, модифікацію його економічної структури, соціальної сфери, що в кінцевому підсумку призводить до його нового якісного стану [1]. Тому, для сталості регіону важливою є його здатність до розвитку. Сталість регіону як системи і потенціал його розвитку тим вище, чим більше суспільно важливих функцій здатний реалізувати регіон. При цьому, економічна сталість є запорукою виживання та основою стабільного функціонування регіону.

Крім цього, аналіз різних підходів економічної теорії показує, що соціально-економічний розвиток регіону ґрунтується на єдності, взаємному доповненні і посиленні економічної компоненти, що втілює в собі стабільність і ефективність економічного зростання та інтересів територіальних громад, які передбачають підвищення рівня життя населення регіону [1].

Зауважимо, що економічна складова сталого розвитку регіону представляє собою здатність протистояти зовнішнім і внутрішнім впливам, зберігати стабільну рівновагу і надійність протягом тривалого часу. При цьому, стабільну рівновагу можна визначити, як здатність системи виконувати властиві їй функції за умови дотримання цілісності і фінансової стійкості її елементів, при забезпеченні відповідної надійності, яка є однією із важливих характеристик сталого економічного розвитку регіону як системи.

В аспекті сталого розвитку, головним суб'єктом регіону є населення, оскільки саме тут люди реалізують свої економічні інтереси і

задовольняють потреби. При цьому, положення місцевої (регіональної) влади багато в чому визначається соціально-політичною ситуацією, яка складається в регіоні. Необхідно зауважити, що, незважаючи на наявність спільних рис соціально-економічного розвитку, кожен регіон є унікальним в силу свого геополітичного положення, історичних і національних особливостей, традиційно сформованого поділу праці, ступеня сприйнятливості населенням перетворень, розбіжностей у рівнях соціально-економічного розвитку. Все це зумовлює різноманітність передумов, темпів і масштабів реформ, розмаїтості їх економічних і соціальних наслідків. У результаті істотно зростають регіональні відмінності в рівнях виробництва, матеріальному становищі населення, ступені використання трудового, природного потенціалу і в демографічній ситуації [1].

Відтак вирішальне значення та вплив на інтереси територіальних громад, у контексті забезпечення регіонального розвитку, мають економічні стимули, які відображають, в першу чергу, інтереси держави та певного регіону, а також сприяють певним діям направленим на отримання позитивного результату. Тому це вигідно не тільки для держави (регіону), а й для самих громадян.

Усе це свідчить, що поняття «стимулювання розвитку» слід розглядати системно, як процес, який складається із ряду послідовних і взаємопов'язаних етапів від становлення до реалізації. Критеріями оцінки результативності цього процесу є такі складові, як обґрунтованість та ефективність. Зрозуміло, що ефективність стимулювання сталого розвитку регіону віддзеркалюється на стані економіки держави, до якої вони належать. Такий вплив реалізується через економічні відносини між державою та її регіонами за допомогою інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку регіону. Використання цих інструментів дозволяє виявляти та використовувати для сталого розвитку регіону необхідні ресурси (природні, трудові, фінансові та інші), а їх вибір залежить від цілей та задач регіональної політики, поточної соціально-економічної ситуації та пріоритетних напрямів розвитку регіону.

До числа обов'язкових вимог, які повинні бути реалізовані в умовах сталого розвитку економіки регіону, слід віднести: збільшення чисельності населення; розвиток системи місцевого самоврядування, малого підприємництва, сфери послуг; підвищення професійного і загальноосвітнього рівня населення; розвиток національної культури; нівелювання міжнаціональних конфліктів. Перехід до сталого розвитку

потребує, на наш погляд і усунення таких негативних тенденцій і чинників в економіці регіону як: низький рівень доходів значної частини населення; наявність безробітних; низькі обсяги випуску промислової та сільськогосподарської продукції та її низька конкурентоспроможність; фінансова неспроможність багатьох підприємств; дотаційність суб'єктів господарювання. Водночас неефективне використання внутрішніх резервів і ресурсів більшості регіонів обумовлене як недостатньо об'єктивною оцінкою створеного економічного потенціалу і його роллю в сучасному відтворювальному процесі, так і невідповідністю сучасним заходам щодо регулювання інтересів довгострокового соціально-економічного розвитку. Підвищення ефективності використання економічного потенціалу регіону, структура, якого представлена на рис. 1, і нерозривно пов'язані з удосконаленням вибору стратегії сталого розвитку та його комплексною оцінкою.



Рис. 1. Структура економічного потенціалу сталого розвитку регіону

Складено автором

Ресурсний потенціал регіону включає природні, виробничі та трудові ресурси. Дуже важливо знати за рахунок чого відбувається зміна економічного потенціалу. В цьому плані варто звернути увагу не тільки на фактори (додаткове залучення природних ресурсів, їх використання, підвищення ефективності виробництва та активізація потенціалу), а й на інструменти (соціальні, організаційно-адміністративні та економічні) стимулювання соціально-економічного розвитку регіону. Вочевидь, розкриваючи економічну складову сталого розвитку території, ми зосереджуємо увагу на її ключових інструментах [2, с. 50–55]: 1) ринкових – стимулювання попиту на продукцію підприємств, що виробляється або пропонується для продажу в регіоні; 2) виробничих – спрямовані на створення умов для координації діяльності суб'єктів у сфері виробництва

при здійсненні наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності та для кооперації між суб'єктами різних видів діяльності; 3) фінансових – сприяють стимулюванню соціально-економічного розвитку регіону в умовах децентралізації.

Натомість фінансові інструменти поділяються на інвестиційні, кредитно-грошові та бюджетні, де бюджетні – характеризують бюджетно-видаткову та податкову політику регіону. До їх складу входять фіскальні інструменти, за допомогою яких органи державної влади регулюють надходження бюджетних коштів. Такі інструменти дозволяють управляти бюджетними фінансовими ресурсами на регіональному рівні та нівелювати існуючі територіальні й соціально-економічні регіональні диспропорції [2, с. 50–55].

Використання бюджетно-видаткових інструментів на регіональному рівні спрямовується на розвиток і підтримку суспільного виробництва відповідно до суспільних потреб та цілей модернізації і соціально-економічного розвитку території. Але воно є недостатнім у зв'язку з регіональними відмінностями, які існують між адміністративно-територіальними одиницями і визначити які можуть тільки органи влади місцевого рівня. Водночас інструменти податкової політики держави сприяють не тільки наповненню бюджетів різних рівнів, але й спрямовані на формування фінансової самодостатності регіонів, стимулювання темпів їх економічного зростання, забезпечення населення регіону суспільними благами. Їх ефективно використання базується на створенні чітких та прозорих взаємовідносин між державним та місцевими бюджетами.

У практичній діяльності ми спостерігаємо, що між органами державної влади, обласними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування виникають економічні відносини, які проявляються у реалізації повноважень щодо організації бюджетного процесу, а також у державній економічній політиці щодо перерозподілу ресурсів для здійснення соціальних гарантій населенню, фінансування різних сфер економічної діяльності та інших заходів. Тому мобілізація фінансових ресурсів до бюджетів є однією із важливих задач створення сприятливих соціально-економічних умов функціонування регіону [3, с. 202–210].

Розглядаючи фінансовий механізм стимулювання сталого розвитку регіонів, не можемо не звернути увагу на такі економічні складові як: стимулюючі та вирівнювальні дотації, підвищення фінансової безпеки. Стимулюючі дотації – це доплата з державного бюджету задля

збалансування бюджету регіонального рівня. Водночас доходна частина місцевих бюджетів формується з багатьох джерел, найважливішими з яких є: податок на доходи фізичних осіб; податок на прибуток підприємств; екологічний податок і рентні плати за користування надрами; податок на нерухомість; акцизний податок; туристичний збір. Доходи від перелічених та інших податків у повному обсязі або їх певна частка залишаються у розпорядженні місцевих бюджетів, причому перелік таких податків і зборів, а також величина згаданої частки фіксуються законодавчо [4, с. 95–99].

Однак, сьогодні ми спостерігаємо ситуацію, коли великий відсоток трансфертів у регіонах займають субсидії, субвенції та інші дотації, рішення щодо яких приймається на державному рівні. Водночас перелік податків і частки доходів від оподаткування, що залишається на місцях, є досить усталеними, немобільними, не ув'язаними із рівнем регіонального економічного розвитку. У зв'язку з цим, науковці та практики пропонують зменшити державне втручання в регіональну економіку, збільшивши стимулювання потрібних економічних напрямів шляхом більш ефективного використання зароблених у регіоні коштів, шляхом [4, с. 95–99]:

1. Визначення для кожного регіону пріоритетних напрямів економічної діяльності. Це можуть бути як перспективні галузі, в розвитку яких зацікавлена як місцева, так і центральна влада, так і економічно слабкі, які потребують підтримки задля покращення свого стану. Визначення напрямів відбувається шляхом взаємодії, узгодження дій між органами місцевої та центральної влади.

2. Макророзподіл коштів між регіоном і державою – визначення обсягів фінансових асигнувань, які регіон має передати в центр.

3. Визначення величини частки податку із переліку, щодо якого прийнято рішення про залишення певної частки податкових зборів на місцях окремо по кожному регіону.

Вирівнювальні дотації передбачають функцію вирівнювання, тобто зменшення розривів між доходами та витратами в окремій територіальній економічній системі: підтягуванням дотаційних регіонів за рахунок надлишкових коштів регіонів-донорів. Формула розподілу обсягу дотацій вирівнювання та коштів, які передаються до державного бюджету та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів, затверджується Кабінетом міністрів України. Одним із найбільш загальних індикаторів підвищення фінансової безпеки є нормована дефіцитність, тобто відношення

дефіциту/профіциту регіонального бюджету до валового регіонального продукту (ВРП). Однак, даний індикатор в Україні для перерозподілу дотацій не застосовується, а індекс податкоспроможності також є досить інформативним чинником. Тому використання нормованої дефіцитності можна запропонувати як допоміжний, а не альтернативний варіант [5].

Зазначимо й те, що в умовах стимулювання регіонального розвитку найбільш затребуваною формою економічних відносин між органами державної влади та органами місцевого самоврядування є фінансова децентралізація, яка враховує ступінь закріплення фінансових ресурсів та організаційної функціональної самостійності за органами місцевого самоврядування і регіонами шляхом [6, с. 272]:

– делегування значних повноважень органам влади на місцях, з тим щоб, забезпечити спроможність територіальних громад самостійно приймати рішення щодо формування доходів, витрат і нормативно-правового регулювання з метою забезпечення соціально-економічного розвитку регіону;

– контролю за ефективністю розподілу бюджетних коштів;

– скорочення міжрегіональної диференціації за обсягом одержуваних вигід від надання суспільних благ і рівнем здійснюваних податкових платежів, коли порушується принцип територіальної справедливості, який передбачає рівний доступ до суспільних благ незалежно від географічного розташування регіону;

– усталеності пріоритетів щодо надання інфраструктурних інвестицій;

– участі органів державної влади у вирівнюванні дохідних та видаткових частин бюджетів місцевого самоуправління, регулюванні соціально-економічних диспропорцій розвитку регіону.

Додамо, що у сфері стимулювання сталого розвитку регіону фінансова децентралізація окрім переваг має і недоліки, які проявляються у ході порівняння суспільних витрат і вигід, основними з яких є [7, с. 38–47]:

1) зниження рівня контролю за формуванням та ефективністю розподілу бюджетних коштів; 2) зростання міжрегіональної диференціації чистих фіскальних вигід – різниці між обсягом одержуваних вигід від надання суспільних благ і рівнем здійснюваних податкових платежів, що призводить до порушення принципу територіальної справедливості, який передбачає наявність рівного доступу до суспільних благ незалежно від їх географічного розташування; 3) зміщення пріоритетів органів державної влади в наданні інфраструктурних інвестицій, зниження ефективності

реалізації бюджетної політики на місцевому рівні; 4) обмеженість органів державної влади та управління у вирівнюванні дохідних та видаткових частин бюджетів місцевого самоуправління, регулюванні соціально-економічних диспропорцій розвитку регіону.

Слід звернути увагу на те, що стимулювання регіонального розвитку в умовах фінансової децентралізації має відбуватися за такими пріоритетними напрямками [6, с. 272]:

1) децентралізація видатків: надання органам місцевого самоврядування фінансових ресурсів на виконання завдань і функцій щодо соціально-економічного розвитку регіону. Це пов'язано з тим, що місцеві органи влади територіально знаходяться ближче до населення регіону, більш поінформовані про його потреби і тому здатні задовольнити регіональні потреби краще, ніж центральна влада. При цьому, збільшення обсягів та підвищення ефективності бюджетних видатків у контексті децентралізації повноважень сприяють підвищенню життєвого рівня населення та суспільного добробуту в регіоні;

2) децентралізація доходів: закріплення за органами місцевого самоврядування доходів, достатніх для належного і якісного виконання ними відповідних завдань і функцій, а також надання прав самостійно встановлювати їх розміри;

3) процесуальна та організаційна самостійність: надання прав самостійно, під відповідальність органів, посадових осіб місцевого самоврядування формувати, затверджувати, виконувати фінансові плани, кошториси, бюджети, забезпечувати звітність і контроль тощо.

Таким чином, перехід до сталого розвитку повинен забезпечити на перспективу збалансоване вирішення проблем соціально-економічного розвитку та збереження природно-ресурсного потенціалу регіону задля задоволення потреб нинішнього і майбутніх поколінь. Це потребує послідовного вирішення низки принципів завдань: виходу країни з нинішньої фінансово-економічної кризи, що забезпечить стабілізацію використання природно-ресурсного потенціалу; а для цього необхідно домогтися активізації інституційних і структурних перетворень, які дозволять забезпечити становлення нової моделі господарювання та широкого поширення сучасноорієнтованих методів управління; введення господарської діяльності у межі ємності екосистем на основі поширення практики впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій; цілеспрямованої зміни структури економіки, що задовольняє особисте і суспільне споживання; створення платформи співпраці місцевих органів

влади з бізнесом (на засадах державно-приватного партнерства), надаючи йому можливість інформувати та реалізовувати свої потреби й очікування; підвищення ефективності судочинства, зокрема в економічній сфері.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі проведеного дослідження доведено, що економічна складова сталого розвитку регіону спрямована на забезпечення самодостатнього розвитку економіки регіону, яка реально спирається на свої можливості. Визначено основні найбільш важливі економічні інструменти стимулювання соціально-економічного розвитку регіону: ринкові; виробничі; фінансові. Обґрунтовано, що в умовах стимулювання регіонального розвитку в Україні найбільш затребуваною формою економічних відносин між органами державної влади та органами місцевого самоврядування є фінансова децентралізація, яка враховує ступінь закріплення фінансових ресурсів та організаційної функціональної самостійності місцевих органів влади.

Таким чином, перехід до сталого розвитку повинен забезпечити на перспективу збалансоване вирішення проблем соціально-економічного розвитку та збереження природно-ресурсного потенціалу регіону задля задоволення потреб нинішнього і майбутніх поколінь.

Література:

1. Бурик З. М. Державне регулювання сталого розвитку України: теорія та практика: монографія. Львів: Вид-во Простір-М, 2017. 384 с.
2. Коренюк П. І., Данік Н. В. Фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*, Серія: Економічні науки. 2013. Вип. 5.1. С. 50–55.
3. Орел Ю. Л. Сучасні підходи та принципи державного регулювання регіонального економічного розвитку. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1 (43). С. 202–210.
4. Булеца Н. В. Напрями фінансового забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів України. *Реформування економіки: досвід ЄС та перспективи України*: матеріали доповідей міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя. 2016. С. 95–99.
5. Білик Р. Р. Детермінанти регіонального розвитку у вимірі економічної безпеки України. *ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України”*, Львів: НАН України. 2016.
6. Булеца Н. В. Стимулювання соціально-економічного розвитку

регіону в умовах фінансової децентралізації: дис. ... к.е.н.: 08.00.05 Ужгород, 2017. С. 272.

7. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С., Бондарук О. С. Переваги, позитивні наслідки та ризики бюджетної децентралізації. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. Вип. 3. С. 38–47.

References:

1. Buryk Z. M. Derzhavne rehuljuvannja stalogho rozvytku Ukrajinu: teoriya ta praktyka: monohrafija. Ljviv: Vyd-vo Prostir-M, 2017. 384 s.

2. Korenjuk P. I., Danik N. V. Finansove zabezpechennja socialjno-ekonomichnogho rozvytku rehioniv. Naukovyj visnyk Mykolajivskogho derzhavnogho universytetu imeni V. O. Sukhomlynsjkogho, Serija: Ekonomichni nauky. 2013. Vyp. 5.1. S. 50–55

3. Orel Ju. L. Suchasni pidkhody ta pryncypy derzhavnogho rehuljuvannja rehionalnogho ekonomichnogho rozvytku. Aktualjni problemy derzhavnogho upravlinnja. 2013. # 1 (43). S. 202–210

4. Buleca N. V. Naprjamy finansovogho zabezpechennja socialjno-ekonomichnogho rozvytku rehioniv Ukrajinu. Reformuvannja ekonomiky: dosvid JeS ta perspektyvy Ukrajinu: materialy dopovidej mizhnar. nauk.-prakt. konf. Zaporizhzhja. 2016. S. 95–99

5. Bilyk P. P. Determinanty rehionalnogho rozvytku u vymiri ekonomichnoji bezpeky Ukrajinu. DU “Instytut rehionalnykh doslidzhenj imeni M. I. Dolishnjogho NAN Ukrajinu”, Ljviv: NAN Ukrajinu. 2016.

6. Buleca N. V. Stymuljuvannja socialjno-ekonomichnogho rozvytku rehionu v umovakh finansovoji decentralizaciji: dys. ... к.е.н.: 08.00.05 Uzhgorod, 2017. S. 272.

7. Bondaruk T. Gh., Bondaruk I. S., Bondaruk O. S. Pervaghy, pozytyvni naslidky ta ryzyky bjudzhetnoji decentralizaciji. Naukovyj visnyk Nacionalnoji akademiji statystyky, obliku ta audytu. 2016. Vyp. 3. S. 38–47

The main purpose of this work is to determine the principles and ways of provision of public policy in the field of economic component of sustainable development of region. The article identifies tools for stimulating regional development, including social, organizational, administrative and economic ones. Emphasis is placed on the fact that economic incentives that reflect, first and foremost, the interests of the state and of a particular region and are aimed at achieving a positive result are crucial and influencing interests of territorial

communities and ensuring regional development.

The focus is on economic instruments to stimulate the development of regions: market, production, financial. It has been established that in the conditions of stimulating the development of regions, financial decentralization is the most popular form of economic relations between public authorities and local self-government bodies. Financial decentralization takes into account the degree of consolidation financial resources and organizational functional autonomy by local governments and regions.

The features of financial decentralization are defined: delegation of considerable powers to local authorities; control over the efficiency of budget allocation; reduction of inter-regional differentiation; promoting the involvement of public authorities in equalizing revenues and expenditures in local government budgets. It is revealed that stimulating the development of regions in terms of financial decentralization occurs in the following areas: expenditure decentralization, income decentralization, procedural and organizational independence.

The main advantages and disadvantages of financial decentralization are considered and priority directions for stimulating regional development are identified. promoting regional development on sustainable basis.

This requires a consistent solution a number of fundamental tasks: the country's exit from the current financial and economic crisis, which will ensure the stabilization to use natural resource potential; it is necessary to step up the institutional and structural changes that will enable the creation a new model of management and widespread adoption of modern-oriented management methods; introduction of economic activities within the ecosystem capacity limits based on the widespread practice of introducing energy and resource-saving technologies; a purposeful change in the structure of economy that satisfies personal and public consumption; creation a platform of cooperation local authorities with business (on the basis of public-private partnership), giving it the opportunity to inform and fulfill needs and expectations; improving the efficiency of the judiciary, in particular in the economic sphere.